

TULCEA BİLDİRGESİ:

Herkes İçin Sürdürülebilir Bir Yer Olarak

Karadeniz Kıyıları

Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu'nun (FABSR) 16 Ekim 2010 tarihinde Romanya-Tulcea'da düzenlenen 8. toplantısında aşağıdaki bildiri toplantıya katılan ülke mimarlık örgütleri tarafından oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Bulgaristan, Romanya, Rusya ve Türkiye'den meslek örgütlerini temsil eden mimarlar 16 Ekim 2010'da Romanya-Tulcea'da "Karadeniz Kıyılarında Kültürel Peyzajın Sürdürülebilir Gelişimi" temalı FABSR toplantısında biraraya gelmiştir. Bu toplantı, hem bölgede hem de dünyada iklim değişikliği, yoksulluk, ayrımcılık ve siyasi çatışmalar gibi pek çok sorunun bulunduğu bir dönemde gerçekleşmiştir. Dönemin karakteristik özelliği, küreselleşmenin tek tip insan ve doğal kaynaklardan yoksun, kimliksiz yaşam çevreleri yaratma eğilimidir. Böyle bir ortamda, FABSR toplantısı katılımcıları tüm kültürlerin eş saygınlıkta olduğu ve barışın korunduğu bir bölge dilemekte, barış ve adalet çağrısı yapmaktadır.

FABSR üyeleri, Karadeniz bölgesinin güncel konularıyla ilgili yaptıkları değerlendirmelerde aşağıdaki genel tespitler üzerinde durmuştur:

1. Mimarlık ve insan toplulukları: Mimarlık, insan kültürünün somut bir ifadesi ve insan kimliğinin bir parçasıdır. Mimarlık, yaşamsal ve çevresel standartların yükseltilmesini hedefler. Mimarlık, insan topluluklarının yaşadığı, geliştiği ve etkileşim içine girdiği planlanmış çevreye görsel, yapısal ve fiziksel bir biçim vermeyi ve bu çevrenin ayrıcalıklı bir bileşeni olan kamusal mekân, insan grupları ve topluluklarının kültürel, sosyalleşme ve eğitimsel ihtiyaçlarını karşılayacakları bir çevre sunmayı amaçlamaktadır.

2. Peyzaj ve insan toplulukları: Peyzaj, bireysel ve sosyal refah ve yaşam kalitesinin esas bileşenlerinden biridir. İnsanın kendisini gerçekleştirmesinde ve toplulukların kimliğinin güçlendirilmesinde önemli bir rol oynar. Kültürel, ekolojik, çevresel ve toplumsal alanlarda kamu yararı açısından önemli bir role sahiptir. Bu kapsamda, turizm ve ekonomik etkinlikler için de bir kaynak oluşturur. Doğa seyredilmesi, saygı duyulması gereken bir değer ve aynı zamanda kendi hayati çevremiz, kaynağımız ve yuvamızdır. Biz çevremizin yansıması olduğumuz kadar, doğa da varoluşumuzun yansımasıdır.

3. Miras ve gelişimin sürdürülebilirliği: Mekânın gelişimiyle ilgili tüm politikalarda – kıyı alanlarının gelişimi de dâhil olmak üzere - sürdürülebilir toplulukların ve yerleşimlerin inşa edilmesi ve geliştirilmesi süreci temel bir konuma sahip olmalıdır. Bu süreçte mimarlık ve planlama da çok önemli bir role sahiptir. Mimarlık mesleğinin tüm uzmanlık, yaratıcılık ve yeniliklerinden en iyi şekilde yararlanılmalı, bunun yanında entelektüel yaklaşım, işbirliği anlayışı ve etik davranışlar önemli değerler olarak teşvik edilmelidir.

Sürdürülebilir gelişimin bir parçası olabilmek için, mimari standartların niteliği ve rasyonel kaynak kullanımı artırılmalı ve desteklenmelidir. Yerel koşulları ve insanların ihtiyaçlarını dikkate almak da şarttır. Entegre bir yaklaşımda, mimarların yalnızca kendi mesleki araçlarını kullandıkları bir anlayışın ötesine geçilmelidir: Kıyı topluluklarının kamu yönetimi politikalarını paylaşmak ve bunlara katkıda bulunmak, mimarlara toplumsal bir anlam kazandıracak, onlara bir geribildirim sağlayacak ve öngörülerini besleyecektir.

Geçmiş FABSR toplantılarında belirlenen ilkeler ve sorumluluklara da referansla, önümüzdeki tehditler, zorluklar ve olanaklar konusunda öngörülerimizi sunmak istiyoruz. Kaliteli mimarlık ve sorumlu planlamanın Karadeniz Bölgesi'ndeki kentler ve kasabaların yaşamlarına ve vizyonlarına entegre edilmesine yardımcı olmak üzere, aşağıdaki amaç ve hedefler konusunda sorumluluk almayı taahhüt ediyoruz:

- **Kıyı alanlarının zarar görmüş fiziksel mekânlarının**, harap edilmiş doğal çevresinin ve yok edilen kültürel peyzajın **yeniden inşası / onarımı**

Mimarlık üretiminin kıyı çizgisinin güçlendirilmesi, sahil alanlarının yıpratılmasına son verilmesi, biyolojik çeşitliliğin tüketilmesine engel olunması, endüstriyel atık ve çöp depolama alanlarının azaltılması ve geleneksel bitki örtüsü ve hayvanlardan oluşan yaşam çevrelerinin yeniden tesis edilmesi gibi eylemler ve müdahalelerle uyumlu hale getirilmesi.

- **Kıyı alanlarındaki kültürel peyzajlar arasında bir ağ oluşturulması** – Karadeniz'i çevreleyen ülkelerin örgütleri mimari ve kültürel peyzaja ilişkin (ikili, üçlü, çoklu) projeler geliştirmeye davet edilmektedir.

Her ülke genel ağ içinde bir buluşma noktası olarak işlev görecektir ve mimarlıkla ilgili toplantılar, sergiler, araştırmalar ve deneyler gibi etkinliklerin yapılabileceği çeşitli yapılar/kuruluşlar/kamusal mekânlar önerebilir.

- Kültürel, yapı, hareketli ve soyut mirasın korunması için entegre araçların desteklenmesi ve kullanılması yoluyla mimarlık ve peyzajda bölgesel / yerel özelliklerin güçlendirilmesi
Kentsel müdahalelerde yerel yapı malzemeleri, bitki türleri, zanaat atölyeleri/okulları, süsleme biçimleri ve kültürel yapı öğelerinin kullanılması.

- Kıyı alanlarının bölgesel veya kentsel planlamasında tutarlı yasal düzenlemeler ve standartların tasarlanması ve uygulanması konusunda işbirliği sağlamak amacıyla pilot programlar üretilmesi
Bölgedeki yapı kuralları ile kentsel ve bölgesel planlama konusunda kapsamlı bir kılavuz oluşturulması amacıyla mesleki gruplar ve ağların oluşturulması
- Kıyı alanlarında kamusal mekânın yeniden keşfedilmesi ve gelecekte Karadeniz kıyılarında kesintisiz bir “kamusal kıyı şeridi” oluşturulmasına yönelik olarak, bu kıyılarda yaşayanların ve ziyaretçilerin / turistlerin bu alanlara erişebilmesine sağlamak için kullanılabilecek siyasi, mimari, plancılık, çevresel ve toplumsal araçların bir envanterinin çıkartılması.
Bu kapsamda; kültürel kuruluşlar ve mekânlar, arkeolojik alanlar, tescilli tarihi anıtlar, koruma altındaki doğal rezervler ve alanlar, karayolları, tren yolları, turist limanları, havaalanları, spor ve dinlenme / eğlenme merkezleri, tatil beldeleri gibi yerlerin incelenmesi
- Karadeniz Bölgesi’ndeki meslek grupları ve örgütler arasındaki ağ oluşturma kültürünün daha güvenilir ve verimli bir hale getirilmesi
İdari araçların kullanımı: görev ve sorumlulukların sürekli izlenmesi, raporlanması, paylaşılması ve belirlenmesi

FABSR üyeleri bu bildiriyle, Karadeniz Bölgesi’nin bölgesel politikası için mimari hedefler ve önceliklerin belirlenmesi amacıyla bir Karadeniz Mimarlık Politikası oluşturmak konusunda birlikte çalışmayı taahhüt etmektedir. FABSR, Karadeniz bölgesindeki merkezi ve yerel yönetimler, üniversiteler ve araştırma merkezleri, mesleki ve kültürel örgütler, hükümetler arası ve hükümet dışı kuruluşları çalışma ve eylemlerinde bu bildiriye belirtilen görüş ve önerileri dikkate almaya ve bölgesel bir mimarlık politikasının geliştirilmesine katkıda bulunmaya çağırılmaktadır.

16 Ekim 2010’da Romanya-Tulcea’da aşağıdaki ülkelerin yetkili temsilcileri tarafından imzalanmıştır:

**Bulgaristan, Romanya, Rusya, Türkiye
Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Ukrayna (toplantıya katılmayan ülkeler)**